

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

**ΤΡΙΤΗ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος, Πολιτεία 617c-e

Ἄλλας δὲ καθημένας πέριξ δι' ἴσου τρεῖς, ἐν θρόνῳ ἐκάστην, θυγατέρας τῆς Ἀνάγκης, Μοίρας, λευχειμονούσας, στέμματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔχούσας, Λάχεσιν τε καὶ Κλωθῶ καὶ Ἄτροπον, ὑμνεῖν πρὸς τὴν τῶν Σειρῆνων ἄρμονίαν, Λάχεσιν μὲν τὰ γεγονότα, Κλωθῶ δὲ τὰ ὄντα, Ἄτροπον δὲ τὰ μέλλοντα. Καὶ τὴν μὲν Κλωθῶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐφαπτομένην συνεπιστρέφειν τοῦ ἀτράκτου τὴν ἔξω περιφορᾶν, διαλείπουσαν χρόνον, τὴν δὲ Ἄτροπον τῇ ἀριστερᾷ τὰς ἐντὸς αὐτῶν ὡσαύτως· τὴν δὲ Λάχεσιν ἐν μέρει ἐκατέρας ἐκατέρᾳ τῇ χειρὶ ἐφάπτεσθαι. Σφᾶς οὖν, ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, εὐθύς δεῖν ἰέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν. Προφήτην οὖν τινα σφᾶς πρῶτον μὲν ἐν τάξει διαστῆσαι, ἔπειτα λαβόντα ἐκ τῶν τῆς Λαχέσεως γονάτων κλήρους τε καὶ βίων παραδείγματα, ἀναβάντα ἐπὶ τι βῆμα ὑψηλὸν εἰπεῖν—

«Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως λόγος. Ψυχαὶ ἐφήμεροι, ἀρχὴ ἄλλης περιόδου θνητοῦ γένους θανατηφόρου. Οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήξεται, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε. Πρῶτος δ' ὁ λαχὼν πρῶτος αἰρείσθω βίον ᾧ συνέσται ἐξ ἀνάγκης. Ἄρετὴ δὲ ἀδέσποτον, ἦν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἔξει. Αἰτία ἐλομένου· θεὸς ἀναίτιος.»

Α. Από το κείμενο που σας δίνεται να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «Ἄλλας δὲ καθημένας ... βῆμα ὑψηλὸν εἰπεῖν».

Μονάδες 10

B.1. Να σχολιάσετε τη σειρά των λέξεων στην πρώτη πρόταση του λόγου του προφήτη: «**Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως λόγος**».

Μονάδες 15

B.2. Ποια άποψη προβάλλει ο Πλάτωνας με την αντίθεση «**Αἰτία ἐλομένου· θεὸς ἀναίτιος**»;

Μονάδες 15

B.3. Τι γνωρίζετε για τη διαλεκτική μέθοδο του Σωκράτη;

Μονάδες 10

B.4. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε στο τετράδιό σας μία λέξη του κειμένου ετυμολογικά συγγενή: **επιγονατίδα, αποκληρώνω, δεισιδαιμονία, οικοδέσποινα, ατιμία.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου, Κατὰ Ἐργοκλέους ἐπίλογος 12-13

Οἶμαι δ' Ἐργοκλέα, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ μὲν Ἄλικαρνασσοῦ καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ περὶ τῶν **αὐτῶ** πεπραγμένων οὐκ ἐπιχειρήσειν ἀπολογεῖσθαι, ἐρεῖν δὲ ὡς ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθε καὶ **ὡς δημοτικός ἐστι** [...]. ἐγὼ δέ, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, <οὐ> τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχω **περὶ τῶν τοιούτων**, ἀλλ' ὅσοι μὲν ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου ἐπιθυμοῦντες καὶ **τοὺς νόμους** ἰσχύειν βουλόμενοι καὶ τοὺς ἀδικοῦντας μισοῦντες τῶν ὑμετέρων **κινδύνων** μετέσχον, οὐ **πονηροὺς** εἶναι πολίτας, οὐδὲ ἀδίκως τούτοις φημὶ ἂν εἶναι ὑπόλογον τὴν ἐκείνων φυγὴν· ὅσοι δὲ κατελθόντες ἐν δημοκρατία τὸ μὲν ὑμέτερον πλῆθος ἀδικοῦσι, τοὺς δὲ ἰδίους οἴκους ἐκ τῶν ὑμετέρων μεγάλους ποιοῦσι, πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς προσήκει ὀργίζεσθαι ἢ τοῖς τριάκοντα.

κατέρχομαι= ξαναγυρίζω στην πατρίδα

δημοτικός= δημοκρατικός

τὸ ὑμέτερον πλῆθος= εσάς τους δημοκρατικούς

Γ.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του κειμένου.

Μονάδες 20

Γ.2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- τῶν πεπραγμένων:** τη δοτική του πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους στη μετοχή του παθητικού αορίστου.
- κατῆλθε :** την οριστική παρακειμένου στο ίδιο πρόσωπο.
- τοιούτων :** την ονομαστική του ενικού αριθμού του θηλυκού γένους.
- μετέσχον :** το γ' πρόσωπο του ενικού αριθμού προστακτικής του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή.
- πολίτας :** την κλητική του ενικού αριθμού.
- φημί :** το β' πρόσωπο του ενικού αριθμού στον παρατατικό.
- πλῆθος :** τη δοτική του ενικού αριθμού.
- μεγάλους :** την κλητική του ενικού αριθμού του αρσενικού γένους στον συγκριτικό βαθμό.
- μᾶλλον :** τον υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος.
- ὀργίζεσθαι :** το απαρέμφατο του παθητικού μέλλοντα.

Μονάδες 10

Γ.3. α. Να χαρακτηρίσετε πλήρως τη συντακτική λειτουργία των παρακάτω όρων: **αὐτῶ, περὶ τῶν τοιούτων, τοὺς νόμους, κινδύνων, πονηροὺς, ὀργίζεσθαι.**

(μονάδες 6)

β. «ὡς δημοτικός ἐστι»: Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης και να προσδιορίσετε τον συντακτικό της ρόλο.

(μονάδες 4)

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας και μόνο ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των θεμάτων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ